N. 196.

BREDASCHE COURANT,

Staats-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zondag en Maandag den 18 en 19 September.

De Ondergeteekenden nemen de vrijheid het geëerd publiek opmerkzaam te maken op het plaatsen van Advertentien in de Bredasche Courant. Een Blad, hetwelk zoo algemeen gelezen wordt, biedt ongetwijfeld de aanmerkelijkste voordeelen aan Annoncen geven. De prijs is 20 Cents per regel. De Advertentien moeten op formaat-regel gesteld zijn. Alle inzendingen geschieden dan de Ondergeteekenden.

BROESE & Comp.

NEDERLANDEN.

Breda, den 17den September.

De navolgende Dagorder is aan het Leger te velde uitgevaardigd:

DAGORDER VOOR HET LEGER TE VELDE.

Aan het Leger worden de navolgende benoemingen bekend gemaakt.

I. Zijne Majesteit de Koning ter beschikking van Z. K. H. den Admiraal en Kolonel-Generaal gesteld hebbende zestien Ridders van Ridder der Militaire Willems-Orde, 4de klasse, om in Hoogstdezelfs naam te worden uitgereikt aan de meestverdienstelijke militairen bij de afdeeling Grenadiers en bij de 5de en 7de afdeelingen Infanterie, onder hen, die reeds vroeger voor eene zoodanige bekooning waren opgegeven, zoo heeft Zijne Majesteit bij besluit van den 5den dezer, No. 59, goedgevonden te bekrachtigen de, door den Admiraal en Kolonel-Generaal, zijnentwege hiernavolgende gedane benoemingen tot Ridders van de 4de klasse der Militaire Willems-Orde, als:

Bij de Afdeeling Grenadiers.

De Adjudanten-Onderofficieren A. Zuydems en W. Bosman, en de Fourier C. J. Lagerweij.

Bij de 5de Afdeeling Infanterie, Plank-Bataillon.

De 1ste Luitenants Roelants en Stolte, de Sergeant-Majoor Schmid, de Korporaal Gresnich en de Flankeur Verkerk.

Bij de 7de Afdeeling Infanterie.

De Kapitein-Adjudant Vos, de Kapiteins Westenberg en Brousson, de 1ste Luitenants Van Spengler, de Morion de Corbij, en Van Alphen Zeewoldt, de 2de Luitenant Seyffardt, en de Vaandeldrager Janssen.

II. Aan de navolgende krijgslieden van het Leger en de Zeemagt, die zich bij den uitval uit de Citadel van Antwerpen, op den 5den Augustus ll., of bij de plaats gehad hebbende vijandelijkheden in de Provincie Zeeland en elders, bijzonder hebben onderscheiden, heeft Zijne Majesteit, bij besluit van den 4den dezer, No. 93, goedgevonden de volgende benoemingen en onderscheidingen te verleenen; als:

1° Tot Ridder der Militaire Willems-Orde, 5de klasse, is benoemd de Kapitein H. F. K. Duijcker, van de 1ste afdeeling.

2° Tot Ridders der Militaire Willems-orde, 4de klasse, zijn benoemd de Kapitein Spaan, van de Zeeuwsche Schuttery. De Kapitein G. Leers, de 1ste Luitenants H. van Goudoever en H. G. Tack, en de 2de Luitenant R. E. Eberhard; allen van de 2de Afdeeling. De 1ste Luitenant W. J. van Kerckoirle, de 2de Luitenants M. C. Kars en J. Stuter, de Korporaal Smidt, en de Fusiliers Hummel, de Mooi, en Breevoort; allen van de 5de afdeeling. De Kapitein J. Herbig, de Korporaal P. Harms, en de Flankeurs E. Boeredans, J. Teekelenburg, en P. K. Smit; allen van de 7de afdeeling. De Adjudant-Onderofficier K. van Driessen; van de 8ste afdeeling. De Majoor R. Oltkamp, de Kapitein H. de Greef, de 1ste Luitenants-Adjudanten J. C. de Bock, R. G. van Aerssingha de Kempenaar, en A. J. van Hoeij Schalthouwer, de 1ste Luitenants A. G. van der Linden en J. F. A. Krijbé, de 2de Luitenant L. A. Witte Beckbout, de Sergeant A. van Oijen, de Korporaal A. J. Carabgh, en de Flankeurs L. Vogel en C. van Akvele; allen van de 9de afdeeling. De Kapiteins W. G. F. van Heemskerck en A. C. van Well Groeneveld, de 1ste Luitenant K. G. W. van Blaffenrath, de 2de Luitenant P. Louis, de Sergeants H. A. Herfordan, de Korporaal P. J. W. van Es, en de Flankeurs H. van Kousant, J. W. Hommeltenberg, en A. Hoksbergen, en C. Cook van Vreeswijk genoemd de Vries; allen van de 10de afdeeling. De 1ste Luitenant H. J. G. Reshitius van de 11de afdeeling, en Adjudant bij den Generaal-Majoor De Faveauge. De Kapitein J. H. Hunners, de 2de Luitenants W. R. van der Does en C. W. Doersleben, de Sergeant A. H. Theunissen, de Korporaal E. L. van Sonnenberg, en de Fuselier M. Herman; van het Algemeen Depot der Landmagt No. 33. De 2de Luitenant A. F. van Gesseler de Raadt, de Sergeant C. Oudendijk, en de Kanbunier H. H. Stedefeld; van het 5de Bataillon Artillerie Nationale Militie. De 2de Luitenant C. W. van Vollenhoven; van het korps Ingenieurs. De Adjudant-Onderofficier Roger, der Genie, en fortificatie-opzigter der 1ste klasse. De 1ste Luitenant A. C. Gansenlingh, en de Mineur der 1ste klasse J. Volders; van het korps Mineurs. De Adjudant Onderofficier G. de Roos, van de afdeeling Kurassiers, No. 1. De Chirurgijn-Majoor Wijnand, en de Luitenants ter Zee der 1ste klasse S. J. Franck, W. E. Baart, en J. F. D. Benricius, en de Adelborst Schukken.

3° Tot ridders der orde van den Nederlandschen Leeuw zijn benoemd, de kolonel G. F. Brade, plaats kommandant der 2e klasse te Maastricht. De kapitein B. J. H. van Hopbergen, van de 11de afdeeling, en gedetacheerd als kommandant van Sluis; en de Kapitein A. J. Verhorst, adjudant bij den luitenant-generaal de Eerens.

4° Van de navolgende officieren der land- en zeemagt heeft Zijne Majesteit bevolen dat eervolle melding zoo gemaakt worden op de Dagorder, ten einde Hoogstdezelfs bijzondere tevredenheid over hun gehouden gedrag openlijk te betuigen, als:

Van den kolonel N. F. E. de Gamoëns, van den generalen staf, die reeds met de Willems-orde is versierd geworden. Van den kolonel J. Ledel, van de 9e afdeeling, die reeds met de Willemsorde 3e klasse, alsmede met de orde van den Nederlandschen Leeuw is versierd, en onlangs tot kolonel is benoemd geworden. Van de luitenant-kolonels F. X. Naudascher, van de 10e afdeeling, en J. J. Volkhemer, van de 18e afdeeling en gedetacheerd bij het algemeen depot der landmaat n° 33, zijnde beide reeds benoemd tot ridders der militaire Willems-orde. Van de kapitein J. R. Brumstede, van de 12e afdeeling en gedetacheerd op de citadel van Antwerpen, en J. Drulman, van de 5e afdeeling. Van de 1e luitenants J. C. de Raadt, van de 9e afdeeling, en W. de Ravallet, van de 10e afdeeling, beiden reeds ridder der militaire Willems-orde. Van den luitenant ter zee der 1e klasse L. De Velsberg en van den luitenant ter zee der 2e klasse H. van Maldegham, beide reeds met de militaire Willems-orde versierd.

III. Nog wordt aan het leger herinnerd dat, reeds bij Zijner Majesteits besluit van 4 Augustus ll., de majoor J. C. Tegelaar, van de 18de afdeeling, is benoemd geworden tot ridder der militaire Willems-orde 4de klasse.

Hoofdkwartier *Tilburg*, den 11den September 1831.

Op last van Z. K. H. den Veldmaarschalk, Opperbevelhebber van het Leger,
De Lt.-generaal Chef van den generalen staf,
Bij afwezigheid,
De Lt.-kolonel adjunct van den zelven,
(geteekend) N. . . .

— De *Staats-Courant* behelst het volgende omtrent de overgave van Warschau aan de Russen:

Reeds den 15den September, na de aankomst van eenen courier uit Frankfort, was het gerucht te 's Gravenhage zeer algemeen, dat Warschau, na twee dagen beschoten te zijn, in handen der Russen gevallen was. De wijze, waarop deze belangrijke tijding was aangebragt, maakte dezelve nog eenigzins twijfelachtig; doch later, (den 16den) schijnt, langs eenen stelligen weg, bevestigend ontvangen te zijn, dat de stad Warschau zich werkelijk den 7den dezer maand, na een gevecht van twee dagen, aan den Russischen Opperbevelhebber, graaf *Paskewitsch*, bij verdrag had overgegeven. Het Poolsche leger was door Prage afgetrokken, en had, zoo

men beweerde, den weg naar Plock ingeslagen, waarop hetzelve echter door de Russen zoude vervolgd worden.

De Pruisische *Staats-Courant*, die gewoonlijk het eerst stellige tijdingen uit Polen geeft, is den 6den te 's Gravenhage niet aangekomen. *(vergelijk art. Brussel hieronder)*.

— Volgens nadere berigten vertrekken de vrijwillige korpsen studenten den 18den uit hare verschillende kantonnementen. De Utrechtsche studenten komen den 18den te 's Hertogenbosch, den 19den te Gorkum, daags daaraan te Vianen, en zullen den 21sten dezer te Utrecht aankomen. De Leidsche studenten komen den 18den te Tilburg, den 20sten te Dordrecht, den 21sten te Rotterdam, en zullen daags daaraan aan den Leidschendam overnachten, om den 23sten in Leiden aan te komen. Terwijl de Groningsche studenten insgelijks den 18den te 's Hertogenbosch zullen aankomen, den 20sten te Nijmegen, den volgenden dag te Arnhem, den 23sten te Zutphen, den 25sten te Zwolle, daags daaraan te Meppel, den 29sten te Assen, en zullen den laatsten september te Haren of Eelde overnachten om den 1sten october te Groningen aan te komen. De leden der Hoogescholen of Athenea, die bij eenige andere korpsen van het leger als vrijwilligers dienen, zullen, op gelijke voorwaarden, tijdelijk naar de zetel hunner studien kunnen terug keeren.

BELGIE.

Brussel, den 16den September.

De zitting der vertegenwoordigers is gisteren bijna bij uitsluiting aan de deliberatien over het adres gewijd geweest. Evenwel begon dezelve met het hooren van een rapport, namens de centrale afdeeling, door den heer *Bourgeois* uitgebragt over de door minister van justitie gedane voordragt over de wijze van de wetten te promulgeren.

Tot de discussien over het adres overgegaan zijnde, vroeg allereerst de baron *Osy* of deze deliberatien in openbare zitting dan wel, gelijk bij den senaat, in comité-generaal zouden plaats hebben, maar bekwam van den heer *de Robaulx* ten antwoord, dat de publiciteit de vertegenwoordigers ter regel moest strekken en dat, daar de discussien in het publiek begonnen waren, die ook in het publiek behoorden te worden voortgezet.

Onder deze discussien hebben wij het volgende opgemerkt:

De heer *Lardinois* wilde de 7de paragraaf van het adres, op de volgende wijze veranderd hebben:

» De moed onzer soldaten zou ten laatste toch voor de overmagt hebben moeten bukken, maar, wij zeggen het met leedwezen, dat leger heeft zijnen pligt niet geheel vervuld. Intusschen moet de blaam van dat gebrek aan organisatie en van het geheel, hetwelk ons leger opleverde, niet geheel en al op hen vallen; het ministerie is van een misdadig gebrek aan voorzorg te beschuldigen en moet zich deswege voor de oogen des lands en der natie verantwoorden. Aan deze beide oorzaken, Sire, moeten voornamelijk de door onze vijanden behaalde voordeelen worden toegeschreven."

De spreker ontwikkelde dit zijn voorstel in een lang betoog.

De heer *Osy* wilde de in de 3de paragraaf voorkomende woorden *eenige vroegere oorzaken*, weggeschrapt hebben; wij kenden de oorzaken niet, welke, vóór de revolutie, handel en nijverheid hadden doen lijden; dezelve waren althans niet aan het vorig gouvernement toe te schrijven.

De heer *Lebeau* verdedigde het vorig ministerie tegen opgemelden aanval van den heer *Lardinois*, doch werd op zijne beurt door den heer *de Robaulx* aangevallen, welke hem verweet, dat hij, bij gelegenheid, dat men het ministerie deszelfs zorgeloosheid en den ontzaggelijken last, die op hetzelve drukte, onder het oog bragt, zou gezegd hebben: » dat hij geenszins aan zijne middelen en krachten twijfelde en dat zijne ambtgenooten en hij in alles voorzien konden; dat er een volkomen eendragt onder hen heerschte." — Zoo dat, volgens het zeggen van den spreker, de heer *Lebeau* zich daardoor solidair aansprakelijk voor alle de genomene maatregelen verklaard had.

De heer *Ch. Rogier* had met leedwezen gehoord, hoe de heer *Lardinois* een gedeelte der schuld van alles op het leger geworpen wilde hebben en wilde eerst afwachten, dat het gebrek aan wapenen en aan ammunitie beter verklaard was; dit ongelukkig leger was in den volstrektsten staat van gebrek.

Het door den heer *Lardinois* voorgestelde amendement werd verworpen en het adres, na dat daarin eenige enkelde woorden veranderd waren, met eene meerderheid van 66 stemmen aangenomen (*zie hetzelve in ons no.* 194). De vergadering scheidde en adjourneerde zich tot den volgenden dag.

— In de zitting van den senaat van denzelfden dag (15) bragt de graaf *Pilain XIIII* verslag uit wegens het aanbieden van het adres aan den koning, waarop Z. M. het volgend antwoord heeft gegeven:

» Ik ontvang met genoegen de uitdrukking der gevoelens die den senaat bezielen. Deze vergadering heeft mijne gedachten ten volle begrepen: doordrongen van de behoeften des lands en deszelfs ware belangen, zal zij mij behulpzaam wezen om aan beiden te voldoen.

» Ik heb mij in mijn voorgevoelen niet bedrogen: het adres, hetwelk mij daar voorgelezen wordt, bewijst mij, dat er eene naauwe vereeniging tusschen den troon en de vertegenwoordigers der natie bestaan zal. Deze eensgezindheid, gehegt in het belang der openbare vrijheden is ook de zekerste waarborg van de orde. Vrijheid en orde zijn onscheidbaar: op deze beide grondslagen van elk goed bestuur steunende, zal ik trachten den voorspoed binnenslands te doen herleven en aan België buitenslands die achting en dat aanzien te verzekeren, welke zulk een' veelvermogenden invloed moeten hebben op de oplossing der gewigtige vraagpunten, aan welke ons staatkundig aanzijn verbonden is."

Dezelfde rapporteur bragt een rapport uit, namens de commissie, met de redactie van het reglement van orde belast, voor zoo verre het gedeelte van dat reglement betreft, hetwelk over den griffier-archivist handelt, ten gevolge waarvan de vergadering, na eenige discussien, besloot, dadelijk, bij geheime ballotage, tot de benoeming van eenen griffier-archivist over te gaan, welke benoeming met 22 stemmen van de 26, op den heer *Paron Mirom* viel.

Een voorstel van den heer *de Rhodes*, om alle de te drukken stukken, als ook de leverantie van papier, pennen, enz., voor den Senaat benoodigd aan te besteden, werd met eenige wijziging aangenomen. Reeds waren er aanbiedingen van den heer *Wittenbruch* en van de *Wed. Stevelaar* ingekomen.

Daar er gewigtige stukken bij de afgevaardigden waren ingekomen, welke behandeling tijd vereischte vóór dat de senaat zich daarmede kon bezig houden, zoo werd de eerste zitting van dat staats-lichaam op maandag bepaald.

— Bij eene communicatie van het gouvernement aan het Fransche wordt voorgesteld de sterkten van Ath, Doornik, Charleroi, Mons en Ath te slechten.

— Wij ontvangen uit Parijs het volgend schrijven:

» *Ministerie van Oorlog.*

» Zie hier de namen der hoofd-officieren, door den koning, op het voorstel van den maarschalk, minister van oorlog, aangewezen, om naar België te gaan, en dat de betrekkingen, aan deze, als organisateurs van het Belgische leger op zich te nemen, onze officieren zullen soldij van dat land trekken, maar zij zullen hunne uniformen en de fransche kokarde blijven behouden, hunne graden en titels in Frankrijk verworven, zullen hun gewaarborgd blijven.

De luitenant-generaals graaf *Grundler* en baron *Evain*, voor de infanterie.

De luitenant-generaal baron *Pioquet*, voor de kavallerie.

De luitenant-generaal *Desprez*, voor den generalen staf.

De luitenant-generaal baron *Lewin*, voor het wapen der artillerie.

De marechal-de-camp, ridder *Neerdaag*, voor de genie.

De kolonels *Dillon*, *Chabert-Lafont*, de luitenant-kolonels *Devaux*, *Saint Paer*, *Schwenbourg*, en de bataillons- en escadrons-oversten *de Leichapt*, *d'Ast*, *de l'Esparda*, *Noël*, *Disiaux* enz. enz. zijn ter beschikking der bovengenoemde hoofd-officieren gesteld."

— Het 1ste belgisch regement van linie is gisteren avond van Leuven te Brussel aangekomen. Dit regement is geheel compleet en op den voet van oorlog gebragt; hetzelve is bestemd om op de hollandsche grenzen te gaan kampeeren.

— Een courrier door de Engelsche ambassade te Berlijn naar Londen gezonden, heeft bij zijne doorreize door onze stad eene depêche voor Sir *Robert Adair* afgegeven, de treurige maar der inneming van Warschau vermeldende. Het schijnt, dat, na een bloedig gevecht van twee dagen, de Russen de stellingen der Polen vermeesterd hebben en Warschau binnengetrokken zijn. Het overgeblevene der Poolsche armee, alsmede het gouvernement en de leden van den Senaat zouden aan gene zijde van den Weichsel teruggetrokken zijn. Er is onmiddelijk na de tijding hiervan een estafette van Brussel naar Parijs afgevaardigd.

FRANKRIJK.

Parijs, den 15den September.

Het gerucht loopt, dat de maarschalk *Gerard* het kommandement over de troepen onzer armée in België verlaten zal en dat de divisie van 12,000 man, die op de grenzen vereenigd zullen blijven, onder de bevelen van den generaal *Schramm* zullen gesteld worden, welke generaal als dan een soort van oppelbevelhebberschap bekleeden zal, om hem schadeloos te stellen, voor het onaangename van tweemaal dit jaar zijne kandidatschappen te hebben zien mislukken.

Heden stonden de 5 pCt. kont. 87,20 op tijd 87,90, de 3 pCt. kont. 59,70, op tijd 59,80. De Napelsche renten kont. 69,50, op tijd 69,75.

ENGELAND.

LONDEN, den 14den September.

De admiraal *Codrington* is den 11den van Portsmouth met zijne vloot onder zeil gegaan, zoo men opgeeft om een krakstogt te doen.

De admiraal *Parker* is met twee linieschepen van den eersten rang, de *Prince Regent* van 120 en de *Asia* van 84 stukken, van Portsmouth naar Lissabon gezeild; ook zullen bij Oporto eenige fregatten en andere oorlogsvaartuigen post vatten, op het verzoek van engelsche kooplieden, ten einde bescherming te verleenen aan de personen en goederen van engelsche onderdanen, die zich aldaar bevinden.

Vrij algemeen loopt hier het gerucht, dat alle de fransche troepen het belgisch grondgebied zullen verlaten en wel voor den 30 dezer maand. Men zegt, dat prins *Leopold* aan het fransch gouvernement geschreven heeft, met verzoek om al de troepen te doen aftrekken, en ten antwoord heeft gekregen, dat onverwijld aan zijn verlangen zal worden voldaan.

De *Times* van den 13den dezer zegt daarentegen:

"Brieven uit Parijs verzekeren, dat van wege het fransch bestuur aan de Londensche conferentie officieel is kennis gegeven, dat het, in aanmerking nemende den staat der openbare denkwijze in Frankrijk, *onmogelijk zal zijn* het fransche leger geheel uit België terug te trekken."

WARSCHAUSCH VAL.

Brussel! hoort gij 't? *Warschau viel!*
Haar is de oproerlust ontwrongen;
't Bloedigst pleit, het is voldongen.
Hoort gij 't Brussel? beef en kniel!
Belgen, bleekt en vouwt de handen,
Stijgt ten hemel op
Van Gedula's torentop
Waane geen vlag met rouwvloers randen.

Warschau viel, heer Brussel, heer!
Belgen, vloekt uw gruweldaden!
Smeekt den Vorst, door u verraden,
Dat hij u den zoenbrief geev'.
Werpt het zwaard, u reeds ontvallen,
Bij Oud-Hollands glorietogt,
Toen gij hulp bij vreemden zocht!
Werpt heen van u, slecht uw wallen
Smeekt genade, geeft om vree;
Vrijheids-schandzuil is verbroken,
Warschau heer zijne eer gewroken,
Ligt ook u den hoon der onze mee.

Warschau viel, haar val was bloedig,
Bloediger zal de uwe zijn;
Brussels heldenkracht was schijn,
Warschau's leger fier en moedig.

Belgen, sidert Brussels buig!
Holland ziet een heilzon dagen
Die zijn nevelen weerzal vagen.
Zing uw feestlied, Holland! juich!
Rust van binnen, kracht van buiten,
Leun op trouw en schraagt uw moed,
Om uw losgebroken vloed,
Dan zal 't puin van Warschau stuiten.

Holland juich! vertrouw en hoop!
Warschau viel en 't muitend Polen; —
Vliegt, gij reuzen, afgronds diepste holen
Broeder Hijlarius! vliedt. Europ!
Keert 't treurzwaard in de schede,
Bloeije, nieuwe levenslust,
God van liefde! schenk ons rust;
God des vredes, schenk ons vrede!

G. VAN EGT KONING.

LETTERKUNDIG BERIGT.

Bijdragen tot de Vaderlandsche Geschiedenis van de belangrijke jaren 1809 *en* 1810, *medegedeeld door den Luitenant-Generaal Baron* KRAYENHOFF, *Grootkruis der Militaire Willemsorde, Titulair Gouverneur van Amsterdam.* Te Nijmegen, bij de Wed. J. C. VIEWEG en Zoon, 1831, uitgegeven door C. A. VIEWEG te Nijmegen en BROESE & COMP. te Breda, in gr. 8°, behalve de bijlagen, 446 bladz. De prijs is in Carton ƒ 5,00; ingenaaid ƒ 4,75.

Deze bijdragen bevatten eene groote hoeveelheid echte bescheiden, betrekking hebbende op de gebeurtenissen, die den val van Holland zijn voorafgegaan. De naam des schrijvers en zijne toenmalige hooge betrekkingen, zijn reeds eene voorloopige aanprijzing dezer verzameling, die, hoe belangrijk ook in zekeren zin, echter niets meer is dan uitbreiding en toelichting van hetgeen, te dezen aanzien, door LODEWYK NAPOLEON in het 3e deel zijner *Documens historiques et réflexions sur le Gouvernement de la Hollande* beschreven is. Om dus van de hier aangekondigde *bijdragen* het, door den schrijver of verzamelaar beoogde nut te trekken, dient men zich tevens het voormelde werk van den ex-koning LODEWYK aan te schaffen. Met deze beide geschriften zal men van het jammervolle tijdvak onzer snel voortgaande vernedering eene meer dan oppervlakkige beschouwing voor oogen hebben; en zeker is het, dat de, hier door den generaal K. medegedeelde bescheiden, voor den Nederlandschen geschiedschrijver welkome bouwstoffen zijn.

Dit werk is in onderscheidene § § verdeeld, waarvan achtervolgens de bijlagen worden medegedeeld, welke tot de ongelukkige gebeurtenissen van dien tijd in betrekking staan. Het neemt eenen aanvang met de geschillen en botsingen, welke reeds in het voorjaar van 1809 tusschen de Fransche en Hollandsche autoriteiten in Zeeland ontstonden; en eindigt met onze inlijving in het Fransche rijk en het bezoek van NAPOLEON te Amsterdam. De expeditie der Engelschen tegen Holland, het vertrek naar- en verblijf te Parijs van koning LODEWYK; zijne briefwisseling met zijne ministers; zijn' afstand enz. vormen den grondstof ter aanvulling tusschen dat begin en einde. Het zal wel niet behoeven gezegd te worden, dat op het einde dezer verzameling, eene plaats voor de hoofdtrekken der ontworpene verdediging van Amsterdam is ingeruimd. Daartoe strekt mede eene gesteendrukte *Choro-Hijdrographische kaart der environs van Amsterdam*, welke tamelijk wel is uitgevoerd. Ook van het veel ophefs gemaakt hebbende, gesprek van den keizer met den generaal KRAYENHOFF, wordt hier gewag gemaakt. Dat gedeelte vormt meer dan het overige een eenigzins aaneengeschakeld verhaal, en daardoor, even als door den daarin heerschenden vaderlandschen geest, zeker het aangenaamste deel des geheelen bundels.

De titel duidt voor het overige reeds genoegzaam aan, wat men hier verwachten moet. Geene geschiedenis, maar bijdragen en bouwstoffen tot derzelver zamenstelling. De inhoud behelst dus grootendeels: orders, besluiten, briefwisseling, enz., veel van koning LODEWYK-zelven, en deze zijn vooral belangrijke bijdragen tot de kennis van het karakter van dezen vorst, die, bij het bezit van Fransche deugden, evenzeer met de gebreken dier natie bedeeld was. Zij, die nog in dezen tijd bij het leger voorstanders zijn der zoogenaamde *bevordering volgens verdiensten*, kunnen in LODEWYKS benoemingen en destitutiën de schoone praktijk hunner voortreffelijke theorie leeren kennen. Doch genoeg hiervan!

Een dertiental bijlagen strekt ter toelichting van den tekst. Onder deze bijlagen verdienen vooral opmerking een zoogenaamde hollandsche brief (*fac-simile*) van Koning Lodewijk; een staat der sterkte van het hollandsche leger op den 1sten julij 1809 en emplacements-lijst der H. H. officieren van het Koninklijke korps Artillerie en Genie; en een staat van het geschut voor de linien der hoofdstad en vestingen *Muiden* en *Weesp*.

Het uiterlijke dezes boeks is mede zeer door de uitgevers behartigd. Jammer slechts dat de correctie niet met gelijke zorg behandeld is. In weerwil er reeds vele op de *Errata* aangeteekend staan, treft men nog sommige, enkele zelfs in namen van personen, in het boek zelf aan.

De Ondergeteekende, eerst aanwezend Officier van Gezondheid, heeft de eer aan de grootmoedige gevers te berigten, dat hij ontvangen heeft de navolgende liefdegiften, ter verkwikking der gekwetste en zieke krijgslieden alhier, als:

Van mevrouw O.... een pakje, franco, met pluksel en oud linnen.

Van den heer O. P. te 's Gravenhage, een mandje, kistje en vaatje, inhoudende 40 halve Ned. ponden gedroogde appelen, 40 halve dito suiker en 100 dittoenen.

Van de heeren gebroeders van Cleef te 's Gravenhage, een partij zwagtels, compressen, linnen en pluksel, alsmede 2 ankers roode Rijn, een dito bessensap, 12 flesschen bessensiroop, 25 Ned. ponden tabak, een kistje thee, een kist citroenen, 12 melisbrooden, 12 ponden bessengelei, en 12 dito frambozen marmeladen en een anker Rijn-wijn.

Van den directeur op het postkantoor te Steenbergen, een pakje pluksel.

Van mevrouw Villeneuve te Breda, een pakje pluksel, zwagtels en 12 pondjes.

Van een heer uit 's Gravenhage, een kist tabak gemerkt O. P.

Van mevrouw [illegible] te Breda, [illegible] zwagtels, 1 Ned. pond pluksel, eenige compressen en 12 citroenen.

Van mevrouw van der Wal te Breda, een mandje met appelen.

Van den heer Wolderingh uit Rozendaal, een mandje en kistje, gemerkt W., inhoudende 12 flesschen bessensap en een vierde anker roode wijn.

Van den heer Besturgein, 1ste kapitein, eerst aanwezend ingenieur te Coevorden, een mandje, gemerkt I., met 2 pakken pluksel, 44 zwagtels, 2 melisbrooden, een half Ned. pond bloem van sago en een half dito gewone sago.

Nog dient gemeld, dat het kistje suiker, den 30sten Augustus van den heer Straatman te Dordrecht ontvangen, geen half maar een heel kistje is geweest.

Breda 13 *September* 1831. BADE.

Door Kwitering van Affaire.

UIT DE HAND TE KOOP.

Het aanzienlijk, wel beklant, en van ouds gerenommeerd Logement, *Hôtel de Flandres* staande te Breda, bevattende: Ruime VERTREKKEN, groote STALLINGEN, KOETSHUIS en TUIN, enz. enz., benevens dezelfs VORMANS AFFAIRE. Nadere Informatien bij den Luitenant, *G. Verrept*, te Breda. Brieven Franco.

* * Brevet d'Invention pour la Guérison des cors aux pieds durillons et vermes, accordé par le Roi à MM. KAUFMANN et Cie., chimistes, et approuvé par le gouvernement pour les Pays-Bas, etc. Dont le Dépôt général est à leur domicile, à Paris, rue Saint-Martin, n°. 196.

Le prix est fixé à 60 CENTS chaque Lime, avec un avis en differentes langues indiquant la manière de s'en sertir. Le Dépôt de cette ville est chez H. J. VAN DEN GOORBERGH, Pharmacien, Grande Place L. D. N°. 110.

DEPOT.

Van alle soorten van MILITAIR en CIVIELE KLEEDINGSTUKKEN. Men belast zich verder met alles wat tot de Kleeding en het equipement behoort. Korte Brugstraat wijk D. No. 5. te Breda.

* * STOOM-PACKETVAART *tusschen ROTTERDAM en LONDEN.*

VOOR PASSAGIERS EN GOEDEREN.

De afvaart der Stoomboot *Attwood*, gevoerd door *Robert Stranack*, is voor de maand September bepaald:

Van LONDEN iederen Woensdag.

Van ROTTERDAM Zaturdag 17 September, ten 8 ure des morgens.
» 24 » » 1 » » namiddags.
» 1 October » 8 » » morgens.

NB. Goederen met deze Stoomboot, uitgezonderd Kaas en dergelijke, die den Passagiers hinderlijk konden zijn, worden tot de laagst mogelijke Vrachten medegevoerd, en aan den Handel, zoo wel hier als te Londen, worden alle redelijke en geoorloofde faciliteiten verleend.

Nadere inlichting te bekomen bij de Agenten W. SMITH & Comp. en P. A. VANES.

** UIT DE HAND TE KOOP, om te aanvaarden 1e. Januarij 1832, eene brillante *BUITENPLAATS*, gelegen aan den Straatweg te Vught, een half uur van 's Hertogenbosch, bestaande in:

Een rojale en zeer modern, en naar den nieuwsten smaak ingerigte HEEREN-HUIZINGE, REMISE en STALLINGE voor twaalf paarden, SCHUUR, KOESTAL, MELKHUIS, TUINMANSWONING, ORANGERIE, BLOEM- en TREKKASTEN, groote fraaije TUINEN, beplant met exquise Vruchtboomen, wel aangelegde Wandelingen en VISCHVIJVERS, BOSSCHEN, LANEN en DREVEN, beplant met zware EIKEN-, BEUKEN- en andere BOOMEN, vruchtbare TEEL-, WEI-, GROES en HOOILANDEN, omplant met SCHAARHOUT; voorts in de nabijheid gelegen HOEVE, bestaande in eene BOUWMANS-WONING, STALLING, SCHUREN, SCHOPPEN, BAKHUIS, en verdere GETIMMERTEN, HOF-, TEEL-, GROES- en WEILANDEN, mede beplant met welwassend Schaarhout en Eikenboomen, groot te zamen ruim *zes-en vijftig Bunders*.

De Heeren-Huizinge is allersoliedst, ingerigt en voorzien van eene groote Zaal, verscheidene boven- en benedenVertrekken, alle behangen en geplafonneerd, en is overigens voorzien van alle gemakken en gerieflijkheden, van Kelders, en Offices, welke men in zoodanig Gebouw kan verlangen. Hetzelve is ook ingerigt voor Winterverblijf.

Adres ten Kantore van den Notaris MOLHUYSEN, te Vugt. Brieven Franco.

** Te Huur op zeer aannemelijke voorwaarden binnen Delfshaven, een zeer goede ingerigte KORENWIJN-BRANDERIJ voorzien van 3 RUW, en een DUBBEL TELEERKETEL en de daartoe vereischte wordende GEREEDSCHAPPEN, benevens PAKHUIS en GRAANZOLDERS.

Nader te bevragen bij den Heer F. RODENBURGH te Delfshaven, en J. H. DE POORTER te Breda.

** Op den 11de September ll. is in den omtrek van Tilburg verloren, een ZWARTE JAGTHOND, met witte borst en lange staart; degeen die dezelve terug bezorgt in het Logement den *Gouden Leeuw* te Tilburg zal eene belooning ontvangen.

---

†† Op donderdag den 13 October 1831, des avonds ten acht uren, in de Bovenzaal van de Societeit *de Vriendschap*, in den Langendelft, wijk H. No. 14, binnen *Middelburg*, Hoofdplaats der provincie Zeeland, zal, ten overstaan van den Notaris *Johs. van den Broecke* en getuigen, in het bijwezen van den Heer Vrederegter, openbaar aan de meestbiedende ten koop worden aangeboden, een HUIS en ERVE, PAKHUIS en annex HOFJE en SLOTENMAKERS-SMEDERIJ, met twee Haarden en vier Vuren, benevens alle Smids-Gereedschappen, staande en gelegen op het Noordplein, bij de Noordpoort, wijk M. No. 125, binnen Middelburg voornemd, waarin sedert verscheidene jaren met succes de *Hoef- en Slotenmakers-affaire* is uitgeoefend. — Aangeslagen in de Grondlasten op *f* 11,75.

Hetzelve is dage voor en op den dag der Verkooping, van des morgens ten negen tot des namiddags ten twee uren, ter zijde te zien; en de conditien van lasten of koop-condition, acht dagen voor de verkooping, te lezen ten kantore van voornoemden Notaris *van den Broecke*, residerende te Middelburg.

** STOOMPACKET-VAART tusschen *ROTTERDAM* en *LONDEN*.

voor Goederen en Passagiers.

Het nieuwe, bijzonder snelle en gemakkelijke ingerigte Stoomschip *the London Merchant*, Kapitein *John Pearce*, groot 500 Tonnen, voorzien van twee Stoommachines van lage drukking, te zamen 200 Paardenkracht, met afgezonderde Eetzaal en 100 Bedden, zal vertrekken

Van ROTTERDAM

Zaturdag den 24 September, ten 1 ure des namiddags,
" " 1 October, " 9 " " morgens.

Van LONDEN.

Woensdag den 21 September, ten 4 ure des namiddags
" " 28 " " 12 " " middags.

Adres bij D. BURGER en ZOON, te Rotterdam, en HOFMAN en SCHENK, te Londen.

HERIGT.

Bij A. KLOOTS te 's Gravenhage, en bij BROESE & COMP. te Breda, zijn nog exemplaren te bekomen van:

MERKES, *Stelsel der OORLOGSVUURPIJLEN*, naar *Congreve*, *Montgery* en anderen; voorzien van een Aanhangsel over het Perkinsche Stoomgeschut. Met Platen en Tabellen. Het hoogduitsche van den generaal *von Hoyer* omgewerkt, uitgebreid en met aanteekeningen verrijkt. Prijs *f* 3,75.

» De eenvoudige en doelmaat den geheerde wereld gaf in het verleden jaar van dit werk het navolgende verslag.

» Op een tijdstip, als wij ongelukkig, door de dwaasheid en heerschzucht van eitelijke gewetenloeze of verdwaasde Landgenooten, weder moesten beleven, waarin het belang van geoefende en getrouwe krijgslieden, die Vorst en Vaderland beminnen en hunnen eed vreezen, zoo levendig gevoeld is en ondervonden wordt, trekt een werkje als hetgeen hier voor ons ligt, natuurlijk te sterker de aandacht, en leert men zich te meer verheugen, dat men er zich zoo zeer op toelegt, om de wetenschap der wapenen behoorlijk te bevorderen. Oorspronkelijk is dit stukje in het Hoogduitsch geschreven, maar het heeft door den Hollandschen Ingenieur, bij de vertaling, eene zoodanige nieuwe bewerking ondergaan dat men de verdiensten zoo wel van den heer Merkes als die van den generaal von Hoyer daarbij in aanmerking behoort te nemen.

» Het is ons gebleken, dat de heer Merkes zich aan dit werkje veel moeite gegeven heeft, dat hij een vlijtig en naauwkeurig waarnemer is, van 't geen in zijn vak gedaan wordt, van zijn tijd een nuttig en naarstig gebruik maakt, en wezenlijk het vertrouwen verdient, dat in hem gesteld wordt, en dat hij dus zijnen stand eere aandoet.

» Wij noemen dit werkje eene belangrijke bijdrage, welke tot verder onderzoek aanspoort en tot volmaking van het gebruik der hier behandelde wapenen leiden kan."

** Bij BREST VAN KEMPEN Boekverkooper te Amsterdam, is van de pers gekomen:

DE TIENDAAGSCHE VELDTOCHT, Zegekroon *den Prins van Oranje en zijnen Dapperen* aangeboden, door *A. VAN DER HOOP Jr.* Prijs 75 Centen.

Dit Nationaal Dichtstuk is mede te bekomen bij de volgende Boekhandelaren, als J. G. van Kuijk Houdijn te *Bergen-op-Zoom*, Broese & Comp. F. P. Sterk, van Gulick & Hermans te *Breda*, H. Faller & Zoon en E. Lion & Zoon te *'s Bosch*, C. A. Vaeweg, J. F. Thieme en A. Ten Hoet te *Nijmegen*, S. van Benthem en Gebroeders Abrahams te *Middelburg*, N. Mestdagh te *Vlissingen*, E. J. Jansen te *Sluis in Vlaanderen*, en den Directeur van het Postkantoor te *Axel*.

** DE ROEM DES VADERLANDS *behandeld in 1831, of beknopt verhaal der jongste gebeurtenissen in het Koningrijk der Nederlanden*. Een Gedenkboek voor de *Jeugd* door C. VAN DER VIJVER.

Op dit werkje dat in den zelfden geest als *van Speijk geschetst, als voorbeeld van Heldenmoed en Vaderlandsliefde* zal worden geschreven en daarmede in verband staat, is de Inteekening geopend bij den Uitgever C. M. FERRANT te Amsterdam en verder bij alle Boekhandelaren in dit Rijk.

Hetzelve zal in gr. 8o. formaat, op veijn papier gedrukt en in Karton met zeven platen verzien, even als *van Speijk* worden uitgegeven, en na gelang het *dubbel getal bladen bevatten zal* voor Inteekenaren op niet meer dan *f* 2,00 belopende DRIE *gekleurde platen* zullen het werkje versieren zonder den Inteekening-Prijs te verhoogen. *Eene Naamlijst van Jongelige Inteekenaren zal voor het werkje geplaatst worden.*

Bij denzelven is van de pers gekomen.

I. JACOBUS KONING, *België in 1830 of Faksimiles van de Handteekeningen der Personaien in de Gebeurtenissen alaar betrokken*. Eerste en Tweede Gedeelte.

II. C. VAN DER VIJVER, *van Speijk geschetst als voorbeeld van Heldenmoed en Kaderlandsliefde* de tweede druk.

III. C. VAN DER VIJVER, *Jaarboek der stad Amsterdam voor 1830*, bij Inteekening *f* 2,50. Het tweede boek voor 1831 *zal in Februarij 1832 het licht zien*.

IV. C. VAN DER VIJVER, *Nederduitsche en Fransche Opstellen voor kinderen* in de beginselen van beide Talen te zamen 20 Cents.

V. C. M. DOLLEGEN, Kleine Godsdienstige Gezangen voor Kinderen. 30 Cents.

** Bij BROESE & COMP. te Breda, komen heden van de Pers:

Epinicionum Liga, qua meipsi scriseo dicata a JACOBO HENRICO HOEUFFT, cum versicola inscriptione JANUARIO BUIFRANCO Nov. Ao. Of Zestal Zegezangen den Heere Prince van Oranje toegewijd, na het Latijn van Mr. J. H. HOEUFFT, door J. J. F. W. A. F. Prijs 20 Cents.

Dit *Dichtstuk*, waarvan de Nederduitsche Vertaling tegen over de Latijnsche is gedrukt, werd door de Athenaeum op den 2 September den Prins van Oranje in zijn Hoofdkwartier te Tilburg aangeboden, en met vele belangstelling door Z. K. H. ontvangen.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.